

1. februar 2021

UKA 2020/142

UKIU 2021/142

Naqqiut

Siunnersuut 11. september 2020-meersoq taarserpaa

Siunnersuuteqartup aqqa allanngortinneqarpoq.

Inatsisartut suleriaasissatut malittarisassaani § 36 tunngavigalugu Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuut matumuuna saqqummiupparput:

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuutigaarput, politikikkut suliniutit suut aallartittariaqarnerigut imigassamik atornerluisut ikilisarniarlugit aammalu siunissami imigassamik atornerluinerup pinaveersaartinnissaanut.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Bo Martinsen, Demokraatit)

Maani Nunatsinni imigassamik atornerluineq annertuumik ajornartorsiutaavoq. Ilaqutariit avisaartuutsinneqartarput, imigassamillu atornerluineri pissutaasunut ilaavoq, nuna tamakkerlugu meeqqat sumiginnarneqartarmata, paarinnittussaagaluanik. Naakkitsaanneruvoq.

Taamaattumik pingaaruteqarpoq, nukigut tamaasa atorlugit imigassamik atornerluinerup akiorniarlugulu pinaveersaartinniarnissaa. Sorsuutiginninneq taanna maannakkut imerajuttuusut pitsaannerusumik inuuneqalersinnerannik kinguneqarsinnaavoq minnerunngitsumillu imerajuttut qanigisaannut.

Demokraatit neriutigaat, imerajuttunik katsorsaanerup ullumikkumiit sunniuteqarnerunissaa. Soorlu assersuutigalugu isumaqarpugut, kukkunerusoq, katsorsaariaatsit ilaanni ukkatarineqartarmat, inuit imigassamik napparsimasut killilimmik imigassartornissaannik ilinniartinneqartarneri. Isumaqarpugummi, inuit imerajunnermik nappaatillit killilimmik imernissaannik ilinniartinneqarsinnaanngitsut. Toqussutaasinnaasumik aqqinneqarsinnaanngitsumillu nappaateqarput, aatsaallu imigassartunngisaannarnermikkut pitsanngorsinnaallutik.

Amerikkami nakorsat peqatigiiffiat American Medical Association (AMA) 1956-mi akueraat imerajuttuunerup aqqinneqarsinnaanngitsumik, sukkasuumillu ineriartortutut nappaataasoq¹. Imatut paasillugu, imerajuttuuguit, inuunerpit sinnera imerajuttuuvutit. Imerajuttuuneq katsorsarneqarsinnaanngilaq aatsaalli nappaatit pissutaasinnaasut suunersut paasineqarlutik passunneqariinngippata suliarineqarsinnaanani. Nappaalli unikaallatsinneqarsinnaavoq, Demokraatillu isumaat malillugu pisariaqarpoq, atornerluineri katsorsaanerup aallaavigissagaa imigassartunngilluinnarnissaaq.

Demokraatillu aamma isumaqarput, immaqa isumassarsiatsialaassasoq katsorsaanerumi atornerluisuusimasut peqataatikkaanni. Immaqa siunnerfilimmik siunnersuisutut atorlugit?

Pinaveersaartitsineri tunngatillugu siunnersuutigerusupparput, maani nunatsinni Island isumassarsivissatut atussagipput, atornerluisunik iluatsilluartumik appartitsinnaasimasoq. Ukioq 2000

¹ <https://medical-dictionary.thefreedictionary.com/alcoholism>

sioqqullugu Islandimi annertuumik atorneruineramik ajornartorsiuteqarput, tamannali mumisinnerqarpoq – minnerunngitsumik pinaveersaartitsinerup ukkatarineratigut. Islandimi ukiuni kingullerni 20-ni inuusuttut imigassamik aanngajaarniutinillu atuinerat apparterujussuarneqarsimavoq ajornartorsiutaajunnaangajallugu. Tamanna pisinnaasimavoq suliniut “Den Islandske Model” atorlugu, tallimanik tunngaviusunik imaqartoq².

Suliniut pinaveersaartitsineruvoq, ataatsimoorussamik politikkerinik, angajoqqaanik aammalu ilinniarfeqarfinni assassortunik kivinneqartoq.

Inernerilu naatsorsorneqarsinnaasut tupinnaannarput. 1998-imi imaassimavoq, Islandimi inuusuttut 42%-ii ulluni kingullerni 30-ni aalakoorsimallutik. 2016-mi taanna kisitsit 5 procentimut³ appsimavoq.

Demokraatit neriutigaat oqallinnerup taassuma isumassarsisinnaassagaatigut, qanoq iliorutta ullumikkumiit pitsaanerusemik atornerluinernut katsorsaaneq sulii pitsaanerulersissinnaagipput aammalu minnerunngitsumik isumassarsisissinnaalluta, qanoq iliorutta ullumikkumiit pitsaanerusemik pinaveersaartitsisinnaagipput, atornerluisunik nutaanik takkuttoqanginnissaa.

Taamatut oqaaseqarluta pissuserissaartumik kinguneqartussamillu oqallinnissarput kissaatigaarput.

²

<https://alkohologsamfund.dk/sites/alkohologsamfund.dk/files/media/document/Guiding%20Principles%20of%20the%20Icelandic%20model.pdf>

³ <https://alkohologsamfund.dk/alkopedia/familiehygge-og-fodbold-holder-islandske-unge-vaek-fra-rog-og-druk>